

Tussenrapportage

Programma Gaswinning en aardbevingen

Eerste concept, 24 september 2014

Inleiding

Sinds de introductie van het 8 stappenplan van burgemeester in de raadsvergadering van 29 januari zijn diverse stappen uitgevoerd.

In deze tussenrapportage doen we verslag van de activiteiten die we als organisatie hebben uitgevoerd en kijken we welke stappen nodig zijn en waar inmiddels bijstelling van de uitvoering

1. *Zienswijze op winningsbesluit en de inschatting van de effecten (samen met regio)*
2. *Voorlichting: onze kennis versterken (bv expertmeeting) en eerlijke en open informatie naar onze inwoners*
3. *Preparatie: scenario's veiligheidsregio*
4. *Alle schade wordt vergoed: incl versterking woningen en dijken*
5. *Aardbeving bestendig bouwen*
6. *Versnellen van de invoering van Eurocode 8 (norm voor het aardbevingsbestendig bouwen van woningen maar ook van dijken)*
7. *In gesprek met andere gemeenten*
8. *Alternatief voor energie versnellen in de regio*

nodig is. De tussenrapportage zal zich vertalen in een voortgangsbrief naar de Raad. :

Tussenstappen op 8-stappenplan

Hieronder volgt aan de hand van de 8-stappen van Vreeman een analyse van de benodigde acties. Een aantal acties zijn reeds uitgevoerd. Deze hebben een vinkje gekregen . Een aantal acties loopt door zal worden uitgewerkt in concrete opdrachten of vormen een blijvende actie. Deze hebben een klokje als symbool .

1. Opstellen zienswijze

Uitgevoerd in programma

- **Beoordelen rapporten en winningsplan** ;
 - Heeft geresulteerd tot dit programma, is basis voor dialoog met stakeholders en inhoudelijk deel van zienswijze. Kerngroep heeft integraal gelezen, vanuit disciplines binnen projectgroep zijn grote onderdelen beoordeelt.
- **Opstellen gezamenlijke zienswijze met lokale input** ;
 - VG heeft gezamenlijke zienswijze opgesteld. Vastgesteld
- **Agenderen aandachtspunten Stad** ;
 - Er heeft op 23 april en 8 juli bestuurlijk overleg plaatsgevonden tussen burgemeester en minister. Kerngroep ondersteunt gesprekken.
 - Burgemeester is begin mei aangehaakt bij burgemeestersoverleg (9+1) dat als voorbereiding van de dialoogtafel dient. Kerngroep verzorgt annotatie.
- **Informereren Raad over voortgang.**
 - Voortgangsbrief op xxx en op xxxx.
 - Beantwoording raadvragen en moties
 - Aardbevingen opgenomen in begroting.

Toekomstige acties 2014/2015

- **Beoordelen rapporten**

Naar verwachting zullen ook de komende tijd nog diverse rapporten verschijnen. De NAM en EZ zijn namelijk druk bezig met de voorbereiding van het nieuwe winningsplan. De NAM zal een uitgebreid plan van aanpak voor de komende drie jaar presenteren, diverse tussenrapporten zullen snel gepubliceerd worden. Daarnaast komen rapporten over de waardedaling,
- **Zienswijze**

Op dit moment is er nog geen Nota van Antwoord op de zienswijzen. Zodra die er is zullen we een eventuele reactie voorbereiden.
- **Agenderen aandachtspunten stad**

Dit is een blijvende bezigheid. In oktober zal een afspraak tussen burgemeester en minister en tussen burgemeester en directeur van de NAM worden gepland. De dialoogtafel zal xxx en xx vergaderen. Daarnaast zullen we in het ambtelijk overleg (opgestart 25 sept) tussen regio, gemeente, NAM en EZ ook onze input leveren.
- **Informereren Raad over voortgang**

We zullen in oktober weer een voortgangsbrief naar de Raad sturen. Mogelijk dat in december of januari de volgende komt ivm ontwikkelingen rondom NPR.

2. Voorlichting

2.1 Informatie naar onze inwoners

Acties

- **Verzorgen basisinformatie op gemeentelijke website* •;**
 - Hebben we uitgevoerd. In mei is door gemeente Loppersum een standaardtekst opgestuurd die we hebben overgenomen. Zo ontstaat een heldere boodschap.
- **Input communicatie verzamelen uit regio •;**
 - Is een doorlopende actie die onder andere al tot meer uniformiteit in webpagina's bij de gemeenten heeft geleid.
- **Opstellen en verspreiden Q&A lijst met contactpersonen* •;**
 - Is gebeurd, bijhouden.
- **Overleg met VG en NAM over langdurige communicatiestrategie•;**
 - Contacten worden onderhouden
- **Opstellen communicatiestrategie met specifieke aandacht voor noordoostelijke woonwijken•.**
 - We hebben voor de hele stad 1 kernboodschap gedefinieerd: De gemeente Groningen ligt aan de rand van het aardbevingsgebied en heeft zodoende in beperkte mate te maken met de gevolgen van aardbevingen. We volgen alle ontwikkelingen nadrukkelijk, zijn kritisch, nemen initiatieven en doen het nodige eigen onderzoek. We werken steeds beter samen met alle betrokken instanties.

Toekomstige acties

- Eerste vier punten is onderhouden.
- Communicatiestrategie en kernboodschap : belangrijke ijkpunten zijn de Nota van Antwoord en de NPR richtlijn.

2.2 Kennis versterken / aanhaken bij vervolgonderzoeken

Acties

- Formeren programmateam*;
- Inventariseren expertise en capaciteit•;
- Breed informeren medewerkers via roadshow*•;
- Overleggen met NAM over mogelijkheden begeleiding bij onderzoeken*;
- Uitvoeren eerste oriëntatie effecten stad**;
- Input leveren structuurvisies ondergrond *•;
- Agenderen negatief effect gaswinning op geothermie•*;
- Onderzoek effecten gaswinning op geothermie*;
- Opstellen bodemkaart*.

3. Preparatie

Acties

- Onderhouden contact Veiligheidsregio•;
- Overleg Waterschap prioritering•;
- Onderzoek domino effecten*.

4. Alle schade wordt vergoed en gebouwen worden versterkt.

In het burgerlijk Wetboek (6:177) is geregeld dat de exploitant van een mijnbouwwerk aansprakelijk is voor de schade die ontstaat door beweging van de bodem als gevolg van de exploitatie van dat werk. Het begrip schade wordt niet gedefinieerd in het BW maar in artikel 6:95 wordt gesproken van vermogensschade en ander nadeel (lichamelijke of geestelijke schade).

Voor schade als gevolg van bodemdaling heeft de gemeente Groningen zich aangesloten bij het door de NAM en de provincie Groningen afgesloten convenant. Voor schade als gevolg van bevingen en/of trillingen spelen nu nog diverse vraagstukken over de reikwijdte van het begrip schade.

Materiele schade

Op dit moment heeft de NAM voor de materiele schade een procedure voor schadeafhandeling. De procedure van schadeafhandeling is het afgelopen jaar al verbeterd en er zal in een verdere verbeteringsfase een onafhankelijke commissie komen. We zullen samen met de regio mee blijven kijken of deze afhandeling volgens de gemaakte afspraken wordt nagekomen. Daarnaast zullen we ons inzetten dat ook burgers van de gemeente in aanmerking komen voor de regeling Bijzondere situaties die naast materiele schade ook de geestelijke schade bevat.

Versterkingsprogramma

In het onderzoek naar versterking van gebouwen staat dat versterking nodig is bij krachten tussen 0,1g en 0,2g. Dit zou betekenen dat de gehele stad hieronder zou vallen (zie figuur 2). Door de keuze van het scenario N (figuur 3) betekent dit dat slechts een zeer beperkt gedeelte van de woningen (klasse II) en een beperkt gedeelte van de gebouwen met veel mensen (klasse III) in de stad worden betrokken. Onduidelijk is of het Martiniziekenhuis (klasse IV) in het onderzoek wordt meegenomen en of de hoogbouw in de stad adequaat is meegenomen in de onderzoeken en plan van aanpak.

We zijn inmiddels gestart met het analyseren van de schademeldingen: of het om specifieke gebouwen gaat, specifieke buurten etc.. Daarnaast zullen we een quick scan maken van kwetsbare en belangrijke gebouwen, bouwwerken (bijv bruggen) en infrastructurele en ondergrondse werken (bv hoofdriolering). Dit zal een beperkte dwarsdoorsnede door de stad zijn. Want inmiddels hebben we de toezegging van de minister dat zij een impactstudie voor de stad uitvoeren.

Op basis van de impactstudie en onze eigen inventarisaties zullen we met een voorstel richting het college komen over eventuele te volgen strategie bij bestaande gebouwen en bouwwerken. Hierin zullen een aantal mogelijke keuzes en prioritering worden aangegeven.

Overige schade

In het maatregelenpakket is nu al gestart met het opzetten van een waardedalingregeling voor mens die hun huis verkopen. Een uitgewerkte versie zal medio dit jaar gereed komen. Echter op dit moment is de gemeente Groningen niet als onderzoeksgebied meegenomen en kan dus niet worden aangetoond dat eventuele waardedaling aan de orde is. De waardedalingregeling is alleen bedoeld voor private woningbezitters. We willen ook kijken of het aspect ook relevant kan zijn voor gemeentelijke eigendommen en bijvoorbeeld woningbouwcorporaties.

In geval van aardbevingen in Groningen is er een reëel risico dat de gerealiseerde verkoopprijzen omlaag gaan. In het verlengde daarvan gaan ook de WOZ-waarden omlaag (WOZ-waarde is gebaseerd op niveau verkoopprijzen). Het gemeentebestuur komt dan voor de politieke afweging te staan of het ter voorkoming van inkomstenverlies het OZB-tarief gaat verhogen (standpunt minister Kamp) met negatieve reacties van inwoners en bedrijven tot gevolg dan wel de NAM aansprakelijk stelt voor de gederfde inkomsten (met een onzekere afloop).

No cure no pay bureaus die namens woningeigenaren bezwaar maken tegen de WOZ-waarde (met als doel het incasseren van proceskostenvergoedingen) profileren zich nu al op het thema 'aardbevingen'. In geval van aardbevingen in Groningen zal het aantal bezwaarschriften afkomstig van no cure no pay bureaus sterk toenemen en in het verlengde daarvan ook het bedrag van de te vergoeden proceskosten (op dit moment al ruim 400 duizend euro).

In geval van aardbevingen in Groningen daalt de WOZ-waarde van de corporatiewoningen in de stad en als gevolg daarvan ook de waarde waarvoor die woningen op de balans staan. Hierdoor kunnen de corporaties minder geborgde leningen afsluiten en dus ook minder investeren in hun bezit (corporaties in aardbevingsgemeenten hebben hierover al procedures aangespannen tegen de NAM).

Acties

- Uitvoeren onderzoek patronen bij schademelding*•*;
- Uitvoeren quickscan kwetsbare en belangrijke gebouwen •*;
- Opstellen strategie versterken bestaande woningen en bouwwerken•*;
- Verder onderzoek naar Waardedalingregeling en effecten WOZ*;
- Overleg met Waarderingskamer (toezichthouder WOZ)•.

5. **Aardbevingsbestendig bouwen**

Medio dit jaar komt Kamp met een Nederlandse praktijkrichtlijn voor aardbevingsbestendig bouwen die gebaseerd is op de internationale Eurocode 8. Tot die tijd is het onduidelijk welke eisen zouden moeten gelden voor welk gebied. We kunnen daarom nog geen verplichtingen aan derden opleggen maar kunnen ook niet bepalen wat wenselijk/nodig zou zijn voor nieuwbouwprojecten.

De nieuwbouw binnen de gemeentegrenzen is op dit moment niet ontwikkeld om sterke horizontale krachten te kunnen doorstaan. Maar het is logisch te veronderstellen dat toekomstige kopers maatregelen zullen verlangen, ook als dat niet strikt noodzakelijk is. Dit zal hogere bouwkosten met zich mee gaan brengen. Gecombineerd met de voor de hand liggende veronderstelling dat ook de maximale toelaatbare vraagprijs onder druk zal komen te staan door imagoschade werkt negatief door in de haalbaarheid van nieuwbouwprojecten. Dit geldt zowel voor woningen als bedrijven. Ook het vestigingsklimaat is hierbij een aandachtspunt.

Extra aandacht zal ook moeten uitgaan naar de bouwfase wanneer gebouwen nog niet op sterkte zijn gebracht en voor gestapelde nieuwbouw. Een ander aandachtspunt betreft bijvoorbeeld de deksels bij de Zuidelijke Ringweg.

We zullen, mede op basis van de beschikbare rapporten, met een voorstel komen hoe met deze vraagstukken om te gaan.

Acties

- Inventariseren nieuwbouw- en onderhoudsprojecten*•;
- Impactstudie gevolgen invoeren EC8 op nieuwbouw en onderhoud *
- Opstellen strategie nieuwbouw en onderhoud*•.

6. Eurocode 8

Om Eurocode 8 nu al te gaan opleggen is bestuursrechtelijk niet mogelijk.

Vervolgens is het ook technisch lastig omdat een aantal essentiële keuzes over gewenst niveau van bescherming (alleen veiligheid of ook voorkomen van schade) gemaakt moeten worden. Vervolgens is de benodigde constructie gebaseerd op de waarschijnlijkheidsberekening van de kracht van een aardbeving voor een bepaald gebied. Omdat het hele veld hier nog niet is op doorgerekend levert dit nog vele vragen en discussies op. Inmiddels is duidelijk geworden dat de minister vooraf aan de praktijkrichtlijn met een advies komt. Het advies is gebaseerd op Eurocode 8 norm waarbij wordt uitgegaan van de versnellingen zoals in figuur 2. Omdat deze risicogebieden omvangrijker zijn dan de risicogebieden zoals de minister tot nu toe heeft gepresenteerd levert dit nogal wat discussie op.

Vervolgens zal na de zomer de NPR beschikbaar komen en het aardbevingsbestendig bouwen over twee a drie jaar in het bouwbesluit worden opgenomen.

Acties

- Impactstudie naar gevolgen invoeren Eurocode 8 ★ ;
- Uitzoeken juridische aspecten NPR en voorstel voor implementatie🕒 ;
- Voorstel opleidingsplan aardbevingsbestendig toetsen en construeren🕒.

7. In gesprek met andere gemeenten

De rol van de gemeente Groningen is tot nu toe bescheiden geweest zowel bestuurlijk als ambtelijk. Het ligt voor de hand om onze kennis en capaciteit beschikbaar te stellen bij de uitwerking van de verschillende trajecten. Dit aanbod is bekend bij de provincie. De

vertegenwoordigende burgemeester aan de dialoogtafel (Rodenboog) heeft hierover een afspraak met de burgemeester gehad.

Op ambtelijk niveau zullen we ons netwerk verder uitbreiden. Wie houden zich met aardbevingen bezig en wat hebben we als gezamenlijke vragen. Hierbij zullen we kijken hoe we elkaar kunnen versterken op de verschillende gebieden.

Daarnaast zijn er belangrijke ontwikkelingen om ons heen. Zo heeft het Alfa college een samenwerking opgezet met andere onderwijsinstellingen om de komende jaren een programma voor onderwijs te op te stellen.

Acties

- Uitvoeren krachtenveldanalyse (actoren en belangen) •;
- Uitbreiden ambtelijk netwerk en rol in diverse werk- en begeleidingsgroepen•;
- Adviseren burgemeester en GMT•;
- Adviseren overheden in de regio •.

8. Alternatief voor energiever snelling in de regio

De motie van de Tweede kamer om het commitment voor het economisch perspectief nu al te verlengen tot tien jaar geeft aan dat dit belangrijk is. Om te zorgen dat we tot een duurzaam perspectief komen is het van belang om bij de totstandkoming van een plan betrokken te zijn. Hierover is al contact met de provincie. Wij gaan op korte termijn het idee van een experimenteergebied uitwerken om te kijken of dit voldoende belemmeringen wegneemt om te komen tot innovatieve manieren voor de opwek van duurzame energie. Daarnaast zullen we een verdere koppeling met het energieprogramma maken waarbij het bredere energievraagstuk voor de toekomst en de Rijksvisie op Warmte belangrijke aandachtspunten zijn.

Acties

- Uitwerken mogelijkheden experimenteergebied•*;
- Overleg en samenwerking provincie en gemeenten•;
- Input leveren Rijksvisie op de Warmte•.

Organisatie

Voor het intern coördineren van de vraagstukken rondom het programma gaswinning en aardbevingen zijn al een aantal belangrijke afspraken gemaakt over bestuurlijke invulling. Inmiddels is een stuurgroep geformeerd met de burgemeester als voorzitter die op dit moment wekelijks overleg heeft over de gang van zaken. Wij stellen voor om onder het programma leefomgeving een Kernteam in te stellen en een Programmateam Aardbevingen. Via deze structuur bieden we een helder aanspreekpunt en scheppen we duidelijkheid binnen onze gemeente, naar onze partners in de regio en naar andere betrokken organisaties.

Fasering programma

Zoals aangegeven is het programma gaswinning en aardbeving een nieuw en complex onderwerp voor onze gemeente. Onze eerste stappen zijn daarom gericht op het verwerven van kennis op dit onderwerp en het versterken van ons netwerk. In deze fase levert dat voornamelijk vragen op. Vragen die we enerzijds zelf moeten beantwoorden maar ook vragen die we met de provincie, gemeenten, waterschappen gezamenlijk moeten beantwoorden. Het eerste half jaar zal dan ook voornamelijk gericht zijn op inventariseren en analyseren waarna we kunnen gaan bouwen aan het programma. De eerste lijnen zijn nu uitgezet. We hebben afspraken gemaakt over de zienswijze en werken hierbij al samen met Veiligheidsregio (VR) en provincie. We hebben in onze eigen organisatie gekeken wie betrokken moeten worden en zijn bezig met een verkenning wie binnen de andere gemeenten en waterschappen zich bezighouden met aardbevingen en wat hun belangrijkste vragen zijn. We zijn bezig met oriënterende gesprekken met de NAM, SodM, RUG etc. Een belangrijke mijlpaal is de toezegging van het ministerie voor het uitvoeren van een impactstudie naar de invoering van Eurocode 8 bouwnorm (aardbevingsbestendig bouwen). In onderstaand schema is de uitwerking van de verschillende stappen weergegeven.

Inventariseren en analyseren 2014

- opstellen zienswijze (stap 1)
- basiscommunicatie intern en extern (stap 2)
- gesprekken met primaire actoren (stap 1, 2, 3, 4, 7 en 8)
- quickscan schademeldingen, nieuwbouw en bestaande bouw (stap 2, 4 en 5)
- quickscan juridische aspecten (stap 4, 5, 6 en 8)
- impactstudie Eurocode 8 (uitvoering door ministerie van EZ)

Bouwen aan programma 2014

- communicatie up to date (stap 2)
- ontbrekende kennis aan- of invullen (stap 2 en 5)
- langdurige communicatie strategie en krachtenveldanalyse (stap 2 en 7)
- kennis en expertise uitdragen/inbrengen (stap 2, 7 en 8)
- strategie voor nieuwbouw/ontwikkelprojecten (stap 5 en 6)
- strategie voor bestaande bouw binnen gemeente (stap 5)
- implementeren NPR aardbevingsbestendig bouwen (stap 6)
- eerste uitwerking energiever snelling incl geothermie (stap 8)

Bestendigen en uitwerken 2015-2016

- monitoren voortgang en toezeggingen minister (stap 2 en 4)
- uitwerken alternatieven duurzaam economisch perspectief (stap 7 en 8)

Vorbereiden nieuw winningsplan 2016-2017

- beoordelen winningsplan en bijbehorende rapporten (stap 1?)

We zullen regelmatig het college informeren over de voortgang. In ieder geval dit jaar nog tweemaal en meer wanneer nodig is. Op dit moment zijn de acties voor de langere termijn nog niet te overzien. Veel hangt af van de informatie die beschikbaar komt en de gesprekken die nog plaats gaan vinden.

Financiën

De aardbevingenproblematiek bedreigt de veiligheid, het woon en leefklimaat en de ontwikkelingskansen van onze stad. Planologische-, juridische-, financiële-, technische -en sociale gevolgen moeten bijvoorbeeld worden verkend voor de ontwikkeling van strategisch beleid als antwoord op die problematiek.

Vanwege de breedte van de problematiek is een projectteam samengesteld met medewerkers die gespecialiseerd zijn in: gebiedsontwikkeling (mn. Meerstad), de nieuwbouw, de verbouw, financiën/WOZ, monumenten, constructies, infrastructuur, communicatie, economie, en de openbare orde. Het projectteam inventariseert de gevolgen van de problematiek voor de verschillende werkterreinen en ontwikkelt oplossingsstrategieën. Vanwege ontbrekende kennis moet een beroep op externen kunnen worden gedaan.

De continue stroom van onderzoek rapportages aan te passen regelingen en beleidsvoorstellen van Rijksweg, vergen een flexibele inzet van het Programmteam. Daarnaast is op dit moment nog onduidelijk wat onze inzet zal zijn in de regio en wat de reikwijdte is van de impactstudie die door het ministerie zal worden uitgevoerd. Vandaar is een globale kostenraming voor 2014 gemaakt die bestaat uit mensuren (496.000 euro) en projectmiddelen (30.000 euro)

Actiepunten	capaciteit 2014 (dagen)	projectmiddelen (euro)
Inventariseren en analyseren		
Opstellen zienswijze	100	
Basiscommunicatie intern en extern	8	
Gesprekken met primaire actoren	48	
Quickscan schademeldingen, nieuw- en bestaande bouw	116	5000
Quickscan effecten	16	20000
Quickscan jur. Aspecten	8	
Bouwen aan programma		
Communicatie up-to-date	10	
Ontbrekende kennis aanvullen/invullen	40	PM
Communicatiestrategie en krachtenveldanalyse	20	PM
Kennis en expertise uitdragen	40	
Strategie voor nieuwbouw/ontwikkelprojecten	48	
Implementeren Eurocode 8	52	
Eerste uitwerking energietransitie	10	
totaal	516 dagen	25.000
Onvoorzien/onzekerheid 20%	620 dagen	5.000
Totale kosten (€ 800/dag)	€ 496.000	€ 30.000

Dekking

Daar waar mogelijk zullen we zoveel mogelijk actiepunten onderbrengen bij de NAM en het ministerie. Uiteraard met behoud van de regie. Dat hebben we nu al gedaan met de impactstudie die door het ministerie wordt uitgevoerd.

Verder zal de dekking zoveel mogelijk uit de reguliere budgetten moeten komen. Dit zal mogelijk deels lukken door herschikking en herprioritering van de bestaande werkzaamheden. Daar waar dat tot knelpunten leidt zullen we met een concreet collegevoorstel komen waarbij de dekking gezocht moet worden in de meest bij het onderwerp aansluitende thema en financieel kader zoals in het collegeprogramma benoemd.

Bijlage 1; samenvatting toezeggingen Rijk

Brief van Minister Kamp aan tweede Kamer (17 januari 2014)

- Per 17 januari 2014 overgaan op reductie produceren clusters rondom Loppersum (jan 1 miljard en rest van jaar 2 miljard m3).
- TNO komt met resultaten doorrekening compactie tgv 80% Loppersumreductie vooraf aan kamerdebat 5 februari.
- TNO komt met resultaten doorrekening compactie voor 6 scenario's D66: totale winning 40, 35 of 30 miljard m3 voor 0% productie Loppersum en 20% productie Loppersum. Gereed vooraf overleg met de Kamer.
- Nam gaat nu na wat het voorgenomen besluit tav productie in de jaren 2014, 2015 en 2016 betekent en wat de consequenties zijn ten aanzien de andere clusters.
- Periode 2014-2016 gebruiken voor verder seismisch en geomechanisch onderzoeken (en onderzoek naar de rol en gedrag noordelijke aquifers).
- Nieuw winningsplan juli 2016/besluit 1 jan 2017: onzekerheden mbt aantal en sterkte bevingen en daarbij behorende risico op lange termijn te reduceren.
- EZ laat door brede groep deskundigen een visie ontwikkelen over het bepalen van aardbevingsrisico's en de weging daarvan.
- Gasunie transport services bereidt investeringsvoorstel voor uitbreiding conversie-installaties op korte termijn tbv ministerie EZ (vergunningverlening en bouw rond 2020 gereed).
- Monitoren komende drie jaar schade-afhandelings- en versterkingsproces gebouwen door Tccb
- Afspraak EZ met Provincie en gemeenten (ikv dialoogtafel) tot vorming van een professionele uitvoeringsorganisatie voor schade afhandeling.
- Verlenging benoeming de heer mr Leendert Klaassen met 1 jaar als onafhankelijk raadsman (mbt schade-afhandelingsproces).
- Instellen van onafhankelijke instantie mbt schadeherstel. In tussentijd drie deskundigen aangesteld om met burgemeester en onafhankelijk Raadsman schrijvende gevallen te bekijken en beoordelen.
- EZ in overleg met onafhankelijk Raadsman over bekendheid en bereikbaarheid.
- Nam stelt fonds in voor 'speciale situaties' (schrijvende gevallen) met plafond 15 miljoen euro.
- Nam stelt waardedalingregeling in en maakt deze uiterlijk 1 april 2014 bekend. Alleen geldig bij moment van verkoop en voor particuliere woningverkoop. Gaat in vanaf 25 januari 2012 .
- Nam voert komende vijf jaar preventief bouwkundig versterkingsprogramma uit.
- EZ is in gesprek met NAM over de inzet van een professionele externe organisatie irt versterkingsprogramma.
- Er wordt een Economic board ingesteld om het economisch perspectief van de regio te vergroten via invalshoek stimuleringsprogramma. Bestaat uit een aantal ondernemers.
- EZ werkt samen met de NAM door aan het herstel van vertrouwen in de regio.
- EZ zorgt dat de Eurocode 8, die in aardbevingsgevoelige gebieden kan worden toegepast, naar Nederlandse normen wordt omgezet.
- EZ is in overleg met de beheerders van de infrastructuur over de wijze waarop de aanbevelingen van Deltares zo snel en goed mogelijk uitgevoerd kunnen worden. Inzet binnen drie jaar.

Bijlage 2 Lijst van rapporten en onderzoeken 2013/januari 2014

1. Plan van aanpak om gebouwen te versterken (1/14) Arup
2. Effecten van sterkere bevingen op dijken, buisleidingen, hoogspanningsnet (2/14) Deltares
3. Onderzoek naar schade die ontstaat bij sterkere aardbevingen (3/14) KNMI
4. Kaart gebiedsgrootte bij sterkere aardbevingen (4/14) KNMI
5. Onderzoeken naar beperking van het aantal aardbevingen en de sterkte (5/14) NAM
6. Winningsplan Groningen wijziging 2013 (6/14) NAM
7. Onderzoek naar andere technieken gaswinning (7/14) NAM
8. Aanbevelingen schadeafhandeling (8/14) TCBB
9. Onderzoeken naar gevolgen van minder gaswinning (9/14) GTS, mEZ en Gasterra
10. Monitor verkoopprijzen huizen (10/14) Ortec Finance
11. Rapport over beoordelen veiligheidsrisico's (11/14) Prof. Helsloot
12. Intentieverklaring vertrouwen op herstel en herstel van vertrouwen (12/14) Kamp & lokale overheden
13. Adviezen Stuurgroep onderzoeken aardbevingen Groningen (13/14) Stuurgroep
14. Adviezen Staatstoezicht op de Mijnen (14/14) SodM
15. Brief aan de Tweede Kamer Aanbieding onderzoeksresultaten inzake gaswinning Groningen, Minister Kamp
16. Brief minister aan de Tweede Kamer - Gaswinning in Groningen, Minister Kamp
17. Brief minister - beantwoording vragen over gaswinning in Groningen, Minister Kamp